

Nader ecologisch onderzoek vleermuizen en marterachtigen Lelystad Airport

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

**WAARDEN
BURG**
Ecology

**we
consult
nature.**

Nader ecologisch onderzoek vleermuizen en marterachtigen Lelystad Airport

Inventarisatie en toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

[REDACTED]

Status uitgave: definitief

Rapportnummer: 23-440
Projectnummer: 22-0191
Datum uitgave: november 2023
Projectleider: [REDACTED]
Tweede lezer: [REDACTED]
Opdrachtgever: Lelystad Airport
Postbus 2201
8203 AE Lelystad
Foto omslag: Waardenburg Ecology
Referentie opdrachtgever: inkoopnummer 20230288
Akkoord voor uitgave: [REDACTED]
Datum akkoord: 8 november 2023

Graag citeren als: [REDACTED] 2023. Nader ecologisch onderzoek vleermuizen en marterachtigen, Lelystad Airport. inventarisatie en toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 23-440. Waardenburg Ecology, Culemborg.

Trefwoorden: steenmarter, ransuil, ruige dwergvleermuis, Wet natuurbescherming, Lelystad Airport, bomenkap.

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Lelystad Airport

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Samenvatting

Project 23-0191, nader onderzoek vleermuizen en marterachtigen, Lelystad Airport	
Soorten waar onderzoek naar is verricht:	Boom- en steenmarter (cameravallen), kleine marterachtigen (habitatgeschiktheidsbeoordeling), ransuil en vleermuizen (zomer- en paarverblijfplaatsen)
Resultaten/bevindingen:	Eén kraam- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis, twee paarverblijfplaatsen ruige dwergvleermuis, een nestlocatie van ransuil en een nestlocatie van buizerd
Maatregelen noodzakelijk?	Ja voor ruige dwergvleermuis, ransuil en buizerd
Is een ontheffing Wnb noodzakelijk?	Ja voor ruige dwergvleermuis, ransuil en buizerd
Zijn er natuurkansen?	Ja voor kleine marterachtigen en diverse andere soortgroepen

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven ingreep wijzigt dan wel wordt uitgevoerd na 2026, kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Conclusies quickscan	5
1.3 Verantwoording	6
2 Plangebied en voorziene ingreep	8
2.1 Beschrijving plangebied en omgeving	8
2.2 Voorgenomen ingreep	9
3 Aanpak inventarisatie	10
3.1 Methodiek marterachtigen	10
3.2 Methodiek vleermuizen	11
4 Resultaten	12
4.1 Marterachtigen	12
4.2 Vleermuizen	16
4.3 Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats	19
4.4 Conclusie	20
5 Bepaling en beoordeling van effecten	22
5.1 Verbodsbepalingen Wnb	22
5.2 Marterachtigen	22
5.3 Vleermuizen	23
5.4 Ransuil 24	
5.5 Buizerd 24	
5.6 Natuurkansen	25
6 Projectplan ruige dwergvleermuis, ransuil en buizerd	28
6.1 Inleiding	28
7 Conclusie	31
Literatuur	32
Bijlage I Toetsingskader beschermde soorten Wet natuurbescherming	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Lelystad Airport is voornemens om in het kader van boomonderhoud diverse beheeringrepen uit te voeren in de beplantingselementen aan de zuidoostzijde van het vliegveld. Waardenburg Ecology heeft in 2023 een quickscan uitgevoerd [REDACTED] 2023) in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Op basis van de quickscan kon geen uitsluitel worden gegeven over de betekenis van het plangebied voor marterachtigen en vleermuizen (zie ook §1.2). Als het plangebied van betekenis is voor deze soorten, kan naar het oordeel van het bevoegd gezag een ontheffing van de Wnb noodzakelijk zijn. Om alsnog uitsluitel te kunnen geven, is in 2023 *nader onderzoek* uitgevoerd. Met dit nader onderzoek zijn eventuele functie(s) van het plangebied voor beschermde soort(en) in kaart gebracht en zijn mogelijke effecten op de soortgroep(en) getoetst in het kader van de Wnb. Voorliggend rapport doet verslag van de bevindingen van dit nader onderzoek.

1.2 Conclusies quickscan

Uit de quickscan volgde dat nader onderzoek nodig was naar marters en vleermuizen, omdat:

- Bij het rooien van gehele beplantingsvakken niet kan worden uitgesloten dat dit effect heeft op verblijfplaatsen van marters. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen wat de functie van deze beplantingsvakken is voor marters. Het voorkomen van wezel, hermelijn, bunzing maar ook steenmarter en boommarter kan niet worden uitgesloten.
- Bij het rooien van gehele beplantingsvakken kan niet worden uitgesloten dat dit effect heeft op zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen wat de functie van deze beplantingsvakken is voor vleermuizen. Gezien de beplanting die blijft staan is als gevolg van rooien van aangegeven beplantingsvakken er geen negatief effect op een mogelijke functie van randzones van beplantingen als vliegroute.

De provincie Flevoland heeft aangegeven dat voor wat betreft kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) een vooraf opgesteld mitigatieplan als basis voor een ontheffingsaanvraag de voorkeur heeft. In dat geval hoeft geen aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar deze soorten. Ten aanzien van boommarter (en steenmarter) dient wel aanvullend (veld)onderzoek plaats te vinden.

Daarnaast is tijdens het veldbezoek van de quickscan geconcludeerd dat het plangebied onderdeel is van een buizerdterritorium. Binnen het onderzoeksgebied zijn drie nestbomen aangetroffen tijdens het oriënterende veldbezoek op 13 februari 2023. Het gebruik hiervan is tijdens de veldinventarisatie in 2023 eveneens onderzocht. Daarnaast werd in de quickscan al geconcludeerd dat bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening gehouden dient te worden met de aanwezigheid van broedvogels.

Voor andere beschermde soorten en algemene (vrijgestelde) soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep te voorkomen (door het treffen van maatregelen) of uitgesloten.

1.3 Verantwoording

De toetsing is opgesteld op basis van het in 2023 uitgevoerde veldwerk, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen.

Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 10 februari 2023, en nogmaals op 3 november bij de rapportage van voorliggende aanvullend onderzoek. Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van circa drie kilometer rondom het plangebied en van gegevens tot vijf jaar oud. Daarnaast is gebruik gemaakt van de informatie uit de Quickscan Wnb [REDACTED] 2023).

Veldonderzoek

Het plangebied is onderzocht op verblijfplaatsen van vleermuizen in de periode mei-september 2023. Het veldonderzoek naar boom- en steenmarter is uitgevoerd in de periode (eind) juni – (eind) augustus. Voor kleine marterachtigen heeft een oriënterend veldbezoek plaatsgevonden eind juni. Voor detailinformatie over de onderzoeksmethodiek wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.

Kaartondergronden

De in de rapportage gebruikte kaartondergronden zijn verkregen via Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN) | bagviewer.kadaster.nl.

Medewerkers

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

[REDACTED]	veldwerk vleermuizen, controle rapportage
[REDACTED]	veldwerk vleermuizen
[REDACTED]	veldwerk marterachtigen, rapport en projectleiding

Genoemde personen zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Waardenburg Ecology. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Waardenburg Ecology is ISO gecertificeerd.

Veldonderzoek is altijd een momentopname. Waardenburg Ecology waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

2 Plangebied en voorziene ingreep

2.1 Beschrijving plangebied en omgeving

Voor een uitgebreide omschrijving van het plangebied wordt verwezen naar de quickscan (2023). Hieronder wordt een samenvatting gegeven.

Het plangebied voor de beheeringreep is aangegeven in Figuur 1. Het plangebied ligt aan de zuidoostzijde van het vliegveld, ingeklemd tussen de bebouwing op het vliegveld en de Eendenweg (Figuur 1). Het plangebied bestaat uit verschillende beplantingsvakken en losse boomaanplanten. De beplantingsvakken verschillen van elkaar in soorten (zwarte els, es, populier en iep en bosstructuur (aandeel dood hout, braamstruweel, struiklaag).

Figuur 1. Het plangebied – rood omkaderd. De nummers verwijzen naar de verschillende beplantingsvakken, zoals deze zijn beschreven in de quickscan. (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN).

2.2 Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door Lelystad Airport. De ingreep bestaat uit het rooien van gesloten beplanting (ca 19.900 m²) met risico (Figuur 2). Risico wil in dit geval zeggen bomen en beplanting die zijn aangetast door ziektes en schimmels en daardoor gaan afsterven. Het gaat daarbij om onder meer essentaksterfte en iepziekte.

Het risico zit er met name in dat afvallend dood hout en omvallende bomen schade kunnen berokkenen aan personen en goederen. Lelystad Airport is in die gevallen verantwoordelijk voor de schade en wil daarom voorkomen dat er schade kan optreden. De te rooien bomen en beplanting worden verwijderd, waarbij zeker in geval van iepziekte ook de gehele wortelkluif zoveel mogelijk wordt verwijderd om verdere verspreiding van iepziekte te voorkomen.

Gezien de uitkomsten van dit onderzoek heeft Lelystad Airport besloten de beplanting na het broedseizoen 2024 (september/oktober) te rooien en verwijderen. Daarbij is herplant – in het daarvoor geschikte jaargetijde - tevens onderdeel van de ingreep. Dit gebeurt een jaar nadat de rooiwerkzaamheden zijn uitgevoerd, om verdere verspreiding van iepziekte en essentaksterfte te voorkomen. Herplant wordt uitgevoerd conform de voorschriften uit het bestemmingsplan.

Figuur 2. Overzicht van de te kappen/ rooien bomen en beplantingen. De te rooien beplantingen betreft de dieprode vlakken. De risicobomen zijn reeds gekapt, nadat deze op basis van de quickscan waren vrijgegeven. Bron [REDACTED]

3 Aanpak inventarisatie

In onderstaande paragrafen wordt per soort de onderzoeksmethodiek beschreven waarmee de eventuele functies van het plangebied voor deze soorten in kaart zijn gebracht.

3.1 Methodiek marterachtigen

Kleine marterachtigen

Voor het formuleren van specifieke mitigatiemaatregelen is een eenmalig veldbezoek uitgevoerd op 29 juni 2023. Hierbij is de huidige en potentiële geschiktheid wordt bepaald aan de hand van de actuele situatie en beheer.

Boom- en steenmarter

Het bezoek op 29 juni is gecombineerd met het uitzetten van vier cameravallen ten behoeve van onderzoek naar boom- en steenmarter. De cameravallen zijn verspreid in het plangebied geplaatst voor een periode van acht weken (Figuur 3). Het ophalen van de cameravallen is gecombineerd met de tweede ochtendronde voor vleermuizen op 25 augustus 2023 (zie onder). Vervolgens zijn de cameravallen op kantoor uitgelezen en de beelden geanalyseerd.

Figuur 3. Plangebied met situering van de vier cameravallen ten behoeve van het onderzoek naar boom- en steenmarter.

3.2 Methodiek vleermuizen

Het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021. Hierbij is specifiek gelet op de uitgangspunten ten aanzien van zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende soorten.

Verblijfplaatsen

Het protocol schrijft voor dat de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt vastgesteld door het uitvoeren van drie bezoeken in de periode mei tot en met september. Het eerste bezoek is uitgevoerd te worden in de kraamperiode (mei – juli) en het tweede en derde in de periode (augustus – september). De eerste twee bezoeken betroffen ochtendrondes, gericht op het in beeld brengen van zomerverblijfplaatsen; het tweede bezoek ook voor paar- verblijfplaatsen (eerste ronde). De tweede ronde voor paarverblijfplaatsen betrof een avondronde, met minimaal 20 dagen na het bezoek van de eerste (paarverblijf)ronde (= tweede bezoek). Veldbezoeken zijn door twee onderzoekers en (deels) op de fiets uitgevoerd om in een zo kort mogelijke tijd zoveel mogelijk locaties te bezoeken. Hierbij is ruim voor zonsopkomst gestart om verblijfplaatsindicierend gedrag zo snel mogelijk te kunnen waarnemen. Met deze onderzoeksinspanning is een voldoende beeld gekregen van verblijfsfuncties en soorten in het onderzoeksgebied.

Een overzicht van de bezoekdata, tijden en omstandigheden is gegeven in Tabel 3.2.

Tabel 3.2 Overzicht data en overige (weers)omstandigheden nader onderzoek vleermuizen.

Datum	Tijd (begin-eind)	Zon onder	Zon op	Temperatuur	Bewolking	Windkracht	Neerslag	#tussenliggende dagen
08-06-2023	02:00 – 06:00		05:22	11°C	1/8	2 Bft	geen	-
25-08-2023	03:15 - 06:30		06:40	19°C	6/8	2 Bft	geen	-
25-09-2023	22:00 – 00:45	19:32		17°C	2/8	1 Bft	geen	31

Tijdens de onderzoeken is gelet op roepende dieren (sociale geluiden) en verblijfplaatsindicierend gedrag (in- en uitvliegen, aantikken, baltsvluchten en zwermgedrag). Vlak voor het uitvliegen van vleermuizen kunnen sociale geluiden worden gehoord, deze kunnen daarmee ook een verblijfplaats aantonen.

Apparatuur, materieel

Tijdens de onderzoeksrondes is per onderzoeker gebruik gemaakt van een batdetector van het type Petterson D240 of Anabat Scout voorzien van opname-apparatuur (Edirol). Daarnaast is gedurende alle bezoeken gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion XP50 Pro) en een led-zaklamp.

4 Resultaten

In dit hoofdstuk is de betekenis van het plangebied voor marters, vleermuizen en overige aangetroffen niet vrijgestelde beschermde soorten beschreven op basis van de veldresultaten en beschikbare bronnen. In onderstaande paragrafen worden per onderzochte soort of soortgroep de resultaten van het veldonderzoek weergegeven en besproken.

4.1 Marterachtigen

4.1.1 Bronnenonderzoek

In de NDFF zijn tot vijf jaar geleden waarnemingen van wezel (1), bunzing (6) en steenmarter (1) opgenomen in de afgelopen vijf jaar. De waarneming van een steenmarter betreft een verkeerslachtoffer op de A6 in 2019. De waarnemingen van bunzing zijn afkomstig uit het natuurreservaat Het Slag (Natuurpark Lelystad) ten noorden van het plangebied, en het Larserbos, ten oosten van het plangebied. De enige waarneming van een wezel (uit 2021) is eveneens afkomstig uit natuurreservaat Het Slag. Waarnemingen van hermelijn en boommarter ontbreken in de NDFF.

4.1.2 Veldonderzoek

Kleine marterachtigen

Zoals in de quickscan is geconcludeerd is het plangebied geschikt voor kleine marterachtigen. Op de cameravallen en met behulp van de warmtebeeldcamera zijn geen kleine marterachtigen vastgelegd. Dit is echter niet conform de Handreiking voor het inventariseren van kleine marterachtigen. Het gebruik van sporenbuizen en marterkisten ontbreekt voor wezel en hermelijn; voor bunzing volstaat het gebruik van cameravallen wel.

De aanwezigheid van konijnenpopulatie (belangrijk prooidier voor hermelijn) maakt het geschikt leefgebied voor hermelijn. De aantallen konijnen fluctueren echter sterk in het gebied (zie onder) en kan als limiterende factor voor voldoende permanent voedselaanbod worden beschouwd. Daarnaast is bosbiotoop minder geschikt leefgebied voor hermelijn (Bouwens, 2017). Ook de aanwezigheid van een vossenterritorium (zie onder) en de vele huiskatten maken het minder geschikt als leefgebied voor hermelijn en wezel, in verband met concurrentie door de grote roofdieren. De hoeveelheid woelmuizen in de beplantingsvakken is beperkt tot rosse woelmuis, in tegenstelling tot de randen. Hier gaat de gesloten (bos)vegetatie over in open grasland, met een hogere dichtheid aan muizenholen van vermoedelijk veldmuis. Woelmuizen vormen een belangrijke voedselbron

voor wezels (en hermelijn). Dekking (ruige graslanden, greppels e.d.) ontbreken hier echter grotendeels, waardoor ook dit suboptimaal is.

Ondanks dat het plangebied in eerste instantie als geschikt leefgebied wordt beoordeeld, wordt de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van wezel, hermelijn en bunzing in het plangebied uitgesloten. Het ontbreken van waarnemingen tijdens het onderzoek in 2023, beperkte (wezel, bunzing) tot ontbreken (hermelijn) van bronwaarnemingen, in combinatie met bovenstaande constatering (vos, huiskat, dekking en voedselbeschikbaarheid) maken de te kappen bosschages ongeschikt als locatie voor een vaste rust- en verblijfplaats.

Boom- en steenmarter

In de acht weken dat de cameravallen in het plangebied hebben gestaan in slechts eenmaal een steenmarter vastgelegd (Figuur x). Op 10 augustus 2023 werd door de meest noordelijke cameraval een individu gefotografeerd. Tijdens de vleermuisbezoeken – waarbij zoals gezegd gebruik is gemaakt van een warmtebeeldcamera - zijn geen marterachtigen vastgelegd. De individuele en eenmalige aanwezigheid van een steenmarter is nog geen indicatie voor een verblijfplaats. In geval van een verblijfplaats mag verwacht worden dat – net als bij vos wel het geval was, zie onder – geregeld dieren worden gefotografeerd, door meerdere cameravallen en mogelijk ook met jongen (in geval van een succesvolle voortplanting). Dat is niet het geval waardoor logischerwijs geconcludeerd kan worden dat het om een zwervend dier gaat die incidenteel ook het plangebied bezoekt. Een vaste rust- en verblijfplaats kan worden uitgesloten.

Figuur 4 De enige waarneming van een marter tijdens het onderzoek: een steenmarter op 10 augustus 2023.

Overige zoogdieren

Tijdens het onderzoek met de cameravallen en de vleermuisbezoeken zijn de volgende soorten vastgelegd: bosmuis, rosse woelmuis, egel, konijn, haas, huiskat, ree en vos.

Tijdens één van de vleermuisrondes werden vijf verschillende egels waargenomen. Op alle cameravallen zijn veel opnamen van een vossenfamilie met jongen vastgelegd, die ergens in het plangebied hun hol hebben. Het aantal konijnen varieert sterk in het gebied: tijdens één bezoek werden met behulp van de warmtebeeldcamera meer dan 40 individuen geteld, het daaropvolgende bezoek geen.

Figuur 5. Impressie van de 'bijvangst' met de cameravallen. Van boven naar beneden: vos, haas, ree en egel.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Bronnenonderzoek

Uit de omgeving van het plangebied zijn vrijwel geen recente (minder dan 10 jaar oud) waarnemingen bekend van vleermuizen (NDFF). Bij eerdere toetsingen op beschermde soorten voor de uitbreiding van Lelystad Airport wordt melding gemaakt van het voorkomen van watervleermuis en meervleermuis boven de Larservaart. Voor de bosstrook bij het vliegveld wordt aangegeven dat deze een betekenis heeft voor rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis) en laatvlieger (█ 2016). Er wordt niet bij aangegeven welke betekenis. In de MER (2014) die is opgesteld voor uitbreiding van Lelystad Airport wordt enkel gemeld dat er op het terrein van het vliegveld en het uitbreidingsgebied geen strikter beschermde soorten (waaronder dus vleermuizen) voorkomen.

4.2.2 Veldonderzoek

Tijdens het onderzoek in 2023 zijn ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis in het plangebied aangetroffen.

Ruige dwergvleermuis

Tijdens het onderzoek zijn drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen: twee baltsende ruige dwergvleermuizen werden vanuit een gebouw waargenomen en één baltsend vanuit een boom (Figuur 9). In tegenstelling tot gewone dwergvleermuizen baltsen ruige dwergvleermuizen vaak vanuit hun verblijfplaats, waardoor deze goed te lokaliseren is. Het is mogelijk dat een mannetje en één of enkele vrouwtjes ook in milde wintermaanden in paarverblijfplaatsen aanwezig zijn. Enkele graden (nacht)vorst wordt in de paarverblijfplaatsen vaak wel getolereerd, bijvoorbeeld op plekken waar overdag de zon op schijnt. Tijdens zachte winters worden ruige dwergvleermuizen in december en januari in vleermuiskasten gevonden.

Gewone dwergvleermuis

Tijdens het eerste (ochtend)bezoek is een zwermende groep van acht gewone dwergvleermuizen aangetroffen in een kraamverblijfplaats bij een kantoorpand aan de Roadrunnerweg. Dezelfde locatie wordt ook als paarverblijfplaats gebruikt; tijdens beide najaarsbezoeken werd hier een baltsend dier waargenomen. Op figuur 7 en 8 zijn meer waarnemingen van baltsende dieren rond de beplantingsvlakken weergegeven. Gewone dwergvleermuizen kunnen ook gebruik maken van boomholtes als paarverblijfplaats, maar geven de voorkeur aan gebouwen. Het betrof echter zeer kortstondige waarnemingen waarbij geen enkele binding met clusters van oude bomen in het beplantingsvak werden gedaan. De paarverblijven van deze baltsende mannetjes bevinden zich in één van de vele gebouwen op het terrein van Lelystad Airport.

Gewone dwergvleermuizen zijn typische gebouwbewonende soorten, maar hebben uiteraard wel 'groen' nodig om te kunnen foerageren. Op basis van de drie bezoeken gaat

het om een tiental dieren die foerageren binnen het plangebied. De aanwezige beplantingen maken onderdeel uit van het essentiële leefgebied voor deze kolonie.

Watervleermuis

Tweemaal – op 8 juni en op 25 augustus - werd kort een foeragerende / langsvliegende watervleermuis geregistreerd in het plangebied. Het dier werd vervolgens niet meer teruggevonden en ook nergens binnen het plangebied is zwermgedrag waargenomen. Er zijn geen indicaties voor een verblijfplaats aangetroffen. Vermoedelijk verblijft het dier op ruimere afstand van het plangebied (Natuurpark Lelystad of het Larserbos) en doet deze alleen het plangebied aan om kortstondig boven de centrale vijver water te drinken. Het typische onregelmatige ritme / tempowisselingen in de pulsreeksen die wijzen op foerageren ('vangstbuzzen') is niet waargenomen.

Rosse vleermuis

Hetzelfde geldt voor de boombewonende rosse vleermuis. Alleen tijdens het bezoek op 25 september werden 1-2 exemplaren waargenomen die in het centrale deel van het plangebied aan het foerageren waren. Ook van deze soort is geen balts waargenomen en zijn geen (indicaties voor) verblijfplaatsen aangetroffen.

Figuur 6. Waarnemingen voorjaarsonderzoek 8 juni 2023.

Figuur 7. Waarnemingen zomer-/najaarsonderzoek 25 augustus 2023.

Figuur 8. Waarnemingen zomer-/najaarsonderzoek 25 september 2023.

broedbiotoop met een nestboom. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat in 2023 de middelste nestboom is gebruikt als broedlocatie door buizerd.

4.3.2 Ransuil

Van de drie buizerdnestlocaties was de meest noordelijke in 2023 in gebruik genomen door een ransuil. Tijdens het bezoek op 8 juni werd een baltsende ransuil gehoord in de bosschage rond deze nestboom. Tijdens het tweede bezoek op 25 september werd op deze locatie een bedelend jong gehoord, hetgeen wijst op een succesvol broedgeval. Ook tijdens het laatste bezoek op 25 september werd wederom een baltsende ransuil gehoord (dat vrij ongewoon in het najaar is). Van ransuilen is bekend dat ze oude nesten van buizerd, ekster of zwarte kraai gebruiken om in te broeden. De aanwezigheid van een buizerd op relatief kort afstand (in dit geval binnen 350 meter) hoeft geen beperking te zijn voor een succesvol broedgeval.

Figuur 10. Nestlocaties buizerd en ransuil 2023. De meest noordoostelijke nestlocatie was in 2023 in gebruik.

4.4 Conclusie

Het plangebied bevat geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de marterachtigen wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en boommarter, en maakt ook geen onderdeel uit van essentieel leefgebied van deze soorten. De beplantingsvakken in het plangebied hebben wel een functie als nestlocatie voor buizerd en ransuil, en een paar- / winterverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. Daarnaast is het (essentieel) foerageergebied voor een tiental gewone dwergvleermuizen, enkele ruige dwergvleermuizen en een enkele watervleermuis en rosse vleermuis. Vliegroutes zijn niet aanwezig.

Daarnaast is het plangebied (onderdeel van het) leefgebied van enkele *vrijgestelde soorten* amfibieën (o.a. bastaardkikker) en grondgebonden zoogdieren (bosmuis, egel, konijn, haas, rosse woelmuis en vos).

5 Bepaling en beoordeling van effecten

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten en eventuele gevolgen van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten. Uitgangspunt voor de effectbepaling is dat rust- en verblijfplaatsen voor een soort van essentieel belang zijn voor de levenscyclus en een onmisbaar onderdeel zijn van het habitat (een essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied). Om effecten te voorkomen zal de functionaliteit van rust- en verblijfplaatsen gewaarborgd moeten zijn. De bevindingen vanuit het veldbezoek en de te verwachten effecten zijn – als gevolg van de voorziene ingreep – getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wnb). Vervolgens is aangegeven of, en zo ja welke, vervolgstappen noodzakelijk zijn.

5.1 Verbodsbepalingen Wnb

De regels die toezien op genoemde bescherming zijn opgenomen als verbodsbepalingen binnen de Wnb. De verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten planten en dieren (aspect Soortenbescherming) zijn in de Wnb opgenomen in Hoofdstuk 3 en beschreven per beschermingsregime. In Bijlage I is het wettelijk kader terug te vinden.

5.2 Marterachtigen

5.2.1 Bepaling van effect(en)

De beplantingsvlakken in het plangebied hebben geen betekenis als vaste rust- en verblijfplaats en zijn geen essentieel onderdeel van het leefgebied van marterachtigen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op marterachtigen zijn daarom uitgesloten.

5.2.2 Beoordeling van effect(en) i.h.k.v. Wnb

Aangezien negatieve effecten op marterachtigen uitgesloten zijn, is er géén sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen.

5.2.3 Maatregelen

Ondanks dat er geen overtreding van verbodsbepalingen plaatsvindt kunnen er wel maatregelen getroffen worden die het plangebied geschikter maken voor marterachtigen. Het betreft echter geen verplichte maatregelen – want er worden geen verbodsbepalingen overtreden – maar maatregelen die kunnen bijdragen aan de verhoging van de biodiversiteit. Deze staan beschreven onder de paragraaf Natuurkansen (§ 5.6).

5.3 Vleermuizen

5.3.1 Bepaling van effect(en)

Als gevolg van de geplande ingreep worden één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis vernietigd. De twee andere aangetroffen paarverblijfplaatsen van een ruige dwergvleermuis zitten in gebouwen en blijven onaangetast.

De kraam- en zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in een kantoorpand blijft eveneens onaangetast. De betekenis van het plangebied als essentieel onderdeel van het leefgebied van deze kolonie komt door de ingreep niet in het geding. De percelen blijven dezelfde groenfunctie vervullen en de kap leidt waarschijnlijk tot kwalitatief beter foerageergebied voor deze soort (meer open plekken en overgangen dan in de huidige situatie).

Effecten op de incidenteel aanwezige watervleermuis en rosse vleermuizen zijn eveneens uitgesloten.

5.3.2 Beoordeling van effect(en) i.h.k.v. Wnb

Met de ingreep wordt een paarverblijfplaats van een ruige dwergvleermuis vernietigd. Het fysiek aantasten van verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis is een overtreding van Wnb artikel 3.5 lid 4. Omdat de vleermuizen gedwongen worden een alternatieve verblijfplaats te zoeken (bijvoorbeeld in vleermuiskasten) zou sprake kunnen zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.5 lid 2, opzettelijke verstoreng. Een ontheffing is noodzakelijk. Het doden van dieren door de ingreep moet worden voorkomen.

5.3.3 Maatregelen

- Om te compenseren voor de verblijfplaats die verloren gaat dienen tijdelijke verblijfplaatsen gerealiseerd te worden in de directe omgeving van het beplantingsvak, binnen de te behouden beplantingsvakken:
 - o Voor ruige dwergvleermuis dient ter compensatie per verloren gaande verblijfplaats minimaal vier vervangende verblijfplaatsen aangeboden te worden. De gewenningsperiode voor paarverblijfplaatsen is minimaal 6 maanden voorafgaand aan het parseizoen. De vervangende verblijfplaatsen dienen dus voor februari gerealiseerd te zijn.
- Het doden van dieren wordt voorkomen door rooiwerkzaamheden in het betreffende beplantingsvak rooiwerkzaamheden buiten de kwetsbare periode uit te voeren. De minst kwetsbare periode is de paartijd (half augustus-half oktober) omdat de dieren dan het meest mobiel en flexibel zijn v.w.b. verblijfplaatskeuze. Omdat de paarverblijfplaats ook gebruik kan worden als winterverblijfplaats mogen de rooiwerkzaamheden in het betreffende beplantingsvak niet in de winterperiode worden uitgevoerd.

- Voor de ingreep wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en uitvoering van bovenstaande maatregelen vindt altijd plaats onder leiding van een ecologisch deskundige.
- Herplant van bomen borgt de duurzame beschikbaarheid van potentiële verblijfplaatsen.

5.4 Ransuil

5.4.1 Bepaling van effect(en)

Als gevolg van de geplande ingreep worden één nestlocatie van ransuil vernietigd. De functionaliteit van het plangebied blijft – ook na het uitvoeren van de rooiwerkzaamheden – behouden. Er is geen effect op de functionele leefomgeving. De ingreep omvat het rooien van een deel van de beplantingsvakken. De beplantingsvakken die behouden blijven zijn eveneens geschikt als broedbiotoop voor ransuil; aanwezige (oude) ekster- of zwarte kraaiennesten kunnen hier tevens als nestlocatie voor ransuil fungeren.

5.4.2 Beoordeling van effect(en) i.h.k.v. Wnb

Met de ingreep wordt een nestplaats van ransuil vernietigd waardoor deze zijn functie verliest. Dit is een overtreding van de Wnb artikel 3.1 lid 2. Mitigerende maatregelen zijn nodig om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen.

5.4.3 Maatregelen

De volgende maatregelen dienen getroffen te worden:

- Rooiwerkzaamheden in het beplantingsvak met nestboom uitvoeren buiten het broedseizoen. Het broedseizoen van ransuil loopt van maart tot en met augustus
- Voorafgaande aan de rooiwerkzaamheden alternatieve nestlocaties voor ransuil (nestmanden) aanbrengen in de te behouden beplantingsvakken.
- De rooiwerkzaamheden in de overige beplantingsvakken – zonder nestlocatie van buizerd – kunnen (buiten het broedseizoen) uitgevoerd worden, zonder dat verstoring van ransuil optreedt (afstand > 75 meter).

5.5 Buizerd

5.5.1 Bepaling van effect(en)

Als gevolg van de geplande ingreep worden één nestlocatie van buizerd vernietigd. Binnen het plangebied zijn drie nestbomen aangetroffen, waarvan dus één in gebruik is door ransuil. Met het uitvoeren van de voorgenomen rooiwerkzaamheden verdwijnen twee van de drie nestlocaties.

Effecten op het *broedterritorium* zijn uitgesloten. Te behouden beplantingsvakken blijven onaangetast en bevatten nog een nestboom. Daarnaast is buizerd prima in staat om een nieuw nest te bouwen. Effecten op het *jachtterritorium* zijn eveneens uitgesloten. Het jachtterritorium beslaat enkele kilometers rond een nest.

5.5.2 **Beoordeling van effect(en) i.h.k.v. Wnb**

Met de ingreep wordt een nestplaats van buizerd vernietigd waardoor deze zijn functie verliest. Dit is een overtreding van de Wnb artikel 3.1 lid 2. Mitigerende maatregelen zijn nodig om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen.

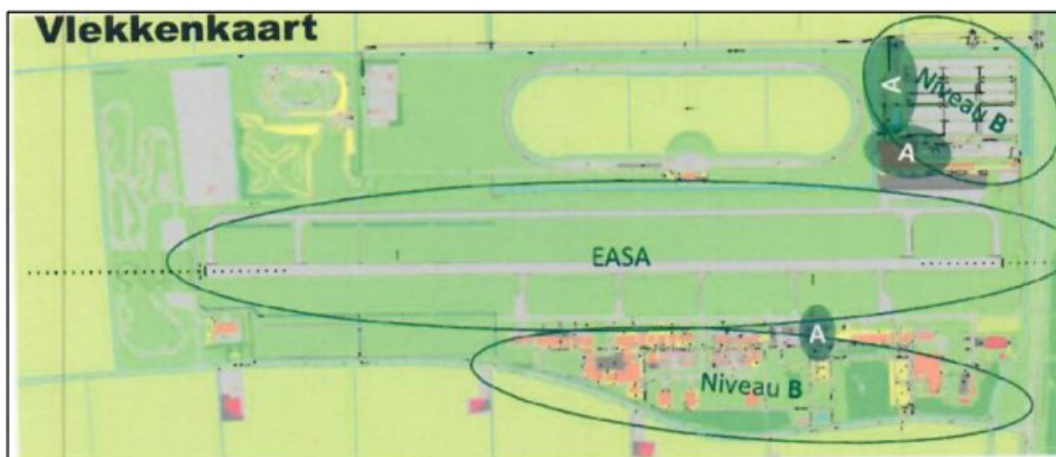
5.5.3 **Maatregelen**

De volgende maatregelen dienen getroffen te worden:

- Rooiwerkzaamheden in het beplantingsvak met nestboom uitvoeren buiten het broedseizoen. Het broedseizoen van buizerd loopt van februari tot en met augustus
- Het vooraf aanbieden van alternatieve nestlocaties is niet nodig; binnen het broedterritorium is nog een nestlocatie aanwezig die onaangetast blijft.
- De rooiwerkzaamheden in de overige beplantingsvakken – zonder nestlocatie van buizerd – kunnen (buiten het broedseizoen) uitgevoerd worden, zonder dat verstoring van buizerd optreedt (afstand > 75 meter).

5.6 **Natuurkansen**

Doordat alle te rooien bomen afgevoerd moet worden om verdere verspreiding van ziekten te voorkomen is het niet mogelijk om dit te gebruiken voor de aanleg van takkenrillen of marterhopen. Na het uitvoeren van de rooiwerkzaamheden zullen de beplantingsvlakken snel dichtgroeien met ruigtekruiden en opnieuw beplant worden met bomen. Hier worden verder geen maatregelen voorgesteld. De overige groenpercelen – dus rond de kantoorgebouwen, toekomstige bouwkelevs en grazige vegetaties – bieden wel potentie. De meeste winst kan gehaald worden in het aanpassen van het huidige beheersregime van de grazige vegetaties binnen Lelystad Airport. In het huidige maaibeheer wordt onderscheid gemaakt tussen niveau A (wekelijks maaien), niveau B (één keer per twee weken maaien) en maaibeleid hoog gras. Percelen met maaibeleid A en B (Figuur 9) worden met een gazonmaaier uitgevoerd. De percelen met maaibeleid hoog gras worden tweemaal per jaar (week 26 en week 42) gemaaid met een klepelmaaier. Een drietal kelevs hiervan zijn bestemd als bouwkelev, en worden in de toekomst dus bebouwd. In alle drie de gevallen wordt het maaisel niet afgevoerd.

Figuur 11. Onderhoudsniveaus grazige vegetaties Lelystad Airport.

Voor de percelen van niveau B zijn twee 'smaken': extensiever maaien (1 x per vier weken en maaisel afvoeren, met uitzondering van een meterstrook rond de verharding) of een mantelzoom vegetatie ontwikkelen. Dit laatste gebeurt door rond de bestaande plantvakken een zone van drie tot zes meter breed niet meer tweewekelijks te maaien. In plaats daarvan wordt elk jaar éénderde van deze 'zoom' gemaaid en blijft tweederde onaangetast. Het daaropvolgende jaar het tweede 'derde deel' maaien, en het derde jaar wordt het laatste 'derde deel' gemaaid. Dit zorgt ervoor dat er altijd hoog gras en dekking aanwezig is, en goed toepasbaar langs lijnvormige groenelementen. De percelen met maai-beleid hoog gras kunnen soortendiverser worden gemaakt door het maaisel af te voeren.

Figuur 12. Huidige situatie net ten zuiden van de bestaande parkeerplaats. Door een deel niet (of enkele weken later) te maaien blijft altijd hoog gras en dekking aanwezig. Dat hier een deel niet is gemaaid heeft mogelijk te maken met de aanwezigheid van reuzenberenklauw.

Figuur 13. Indien de groenstrook breed genoeg is, is er ruimte voor de ontwikkeling van een mantelzoomvegetatie, op de overgang van (hoog, dicht) bos naar (kortgemaaid) gras.

Daarnaast zijn er mogelijkheden voor de aanplant van inheems struweel. In de huidige situatie is veelal gebruik gemaakt van uitheems plantmateriaal, dat homogeen in grote blokken is aangeplant en intensief wordt bijgehouden. Dit resulteert in strakke groenblokken. Door deze gefaseerd om te vormen naar soorten- en structuurrijke plantvakken van inheemse beplanting ontstaat een veelvoud aan dekking, voedsel en voortplantingsmogelijkheden voor tal van (kleine) diersoorten, zoals kleine zoogdieren en insecten. Bes- en andere vruchtdragende soorten hebben hier de voorkeur.

6 Projectplan ruige dwergvleermuis, ransuil en buizerd

6.1 Inleiding

Voor de ingreep vraagt Lelystad Airport een ontheffing van de Wnb aan die wordt toegelicht in onderstaande paragrafen.

Activiteitenplan

Het plangebied en het projectplan worden beschreven in paragraaf 2.1 en 2.2.

Planning

De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats buiten het broedseizoen van ransuil en buizerd (februari - augustus), en buiten de kwetsbare periode van de ruige dwergvleermuis (winterperiode). Resteert de periode september – oktober.

Onderzoeksmethode en resultaten

De onderzoeksmethode staat beschreven in paragraaf 3.2 en de resultaten zijn beschreven in Hoofdstuk 4 van deze rapportage.

Effecten

Effecten op ruige dwergvleermuis, ransuil en buizerd staan beschreven in respectievelijk paragraaf 5.3, 5.4 en 5.5. Omdat er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 lid 2 en 4) ten aanzien van ruige dwergvleermuis en artikel 3.1 lid 1 van ransuil en buizerd, wordt voor deze soorten ontheffing aangevraagd.

Staat van instandhouding

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is een algemene verschijning in Nederland, met name in de trekperiode (najaar). De landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is matig ongunstig. Uit onderzoek van Landschapsbeheer Flevoland blijkt dat de ruige dwergvleermuis een algemene verschijning is in Flevoland, data uit de NDFF ondersteunt dit. Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale en regionale staat van instandhouding afwijkt van de landelijke staat van instandhouding. De regionale lokale staat van instandhouding wordt, vergelijkbaar met de landelijke trend, dan ook als matig ongunstig beschouwd.

Indien tijdig nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd hoeven de werkzaamheden geen afbreuk te doen aan de staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis. Het huidige aanbod aan verblijfplaatsen blijft dan behouden tijdens en na de werkzaamheden (zie ook BIJ12, 2017a). Daarnaast wordt met maatregelen voorkomen dat dieren worden gedood en wordt verstoring zoveel mogelijk beperkt.

Ransuil

Over de periode 1990-2022 vertoont de ransuil landelijk gezien een matige afname (-). Ook specifiek voor de periode 2021-2022 is de trend beoordeeld als een matige afname (sovon.nl). Een provinciale trend van ransuil in Flevoland is niet voorhanden. Er is geen reden om aan te nemen dat deze afwijkt van de landelijke trend. Op basis van het jaarlijks aantal vastgestelde territoriums (methodiek BMP-territoria) in de NDFF van de afgelopen vijf jaar in Flevoland is er geen reden om aan te nemen dat de provinciale trend negatief afwijkt van de landelijke trend. In de periode 2018-2020 is jaarlijks één territorium vastgesteld, in 2021 drie en in 2022 twee territoria.

Indien tijdig nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd hoeven de werkzaamheden geen afbreuk te doen aan de staat van instandhouding van ransuil. Het huidige aanbod aan verblijfplaatsen blijft dan behouden tijdens en na de werkzaamheden. Daarnaast wordt verstoring zoveel mogelijk beperkt.

Buizerd

Over de periode 1990-2022 vertoont de buizerd landelijk gezien een matige toename (+). Ook specifiek voor de periode 2021-2022 is de trend beoordeeld als een matige toename (sovon.nl). Een provinciale trend van de buizerd in Flevoland is niet voorhanden. Op basis van het jaarlijks aantal vastgestelde territoriums (methodiek BMP-territoria) in de NDFF van de afgelopen vijf jaar in Flevoland is er geen reden om aan te nemen dat de provinciale trend negatief afwijkt van de landelijke trend. Het aantal territoria die met deze methode zijn opgenomen in de NDFF loopt op van 8 territoria in 2018 naar 27 in 2022.

Het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen is niet nodig; binnen het plangebied blijft een bestaande nestlocatie behouden en de buizerd is goed in staat om zelfstandig een tweede of derde nest te bouwen in de resterende beplantingsvakken die behouden blijven.

Verbodsbepalingen

Zie Tabel 7.1:

Ruige dwergvleermuis	Artikel 3.5, lid 2 en 4
Ransuil en buizerd	Artikel 3.1, lid 2, 4 en 5

Door het treffen van mitigerende maatregelen wordt overtreding van artikel 3.5 lid 1 en artikel 3.1 lid 1 voorkomen.

Wettelijk belang

De ontheffing wordt aangevraagd voor geldige wettelijke belangen. De ontheffing wordt aangevraagd in het belang van openbare veiligheid (zie onder). Het rooien van de aangetaste bomen met zowel iepenziekte als voor de bomen met de ziekte essentaksterfte, is gestoeld op het beleid vanuit de VTA-rapportage welke op 02-12-'22 is opgesteld (2022). Deze boominspectie beoordeeld onder meer de veiligheidsklasse, conditie en aantastingen. Bomen met essentaksterfte of iepenziekte zijn beoordeeld als risicoboom. Deze bomen kunnen niet blijven staan omdat dit anders een gevaar zou kunnen opleveren voor de openbare veiligheid.

De wettelijke belangen bedoeld voor soorten beschermd onder artikel 3.1 (ransuil, buizerd) van de Wnb zijn beschreven onder artikel 3.3, lid 4, onderdeel b:

- i. **in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid;**
- ii. in het belang van veiligheid van luchtverkeer;
- iii. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- iv. ter bescherming van flora en fauna;
- v. voor onderzoek of onderwijs, uitzetten of herinvoeren van soorten;
- vi. selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van vogels.

De wettelijke belangen bedoeld voor soorten beschermd onder artikel 3.5 (ruige dwergvleermuis) van de Wnb zijn beschreven onder artikel 3.8, lid 5, onderdeel b:

- i. de bescherming van flora en fauna en in stand houden natuurlijke habitats;
- ii. het voorkomen van ernstige schade aan gewassen, vee, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- iii. **de volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;**
- iv. onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten;
- v. op selectieve wijze een beperkt vastgesteld aantal soorten te vangen of te plukken of onder zich te hebben.

Alternatieven

Locaties

De werkzaamheden zijn locatiespecifiek en worden uitgevoerd op de locatie waar door ziekte aangetaste bomen staan. Er is logischerwijs geen andere locatie mogelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Wijze van uitvoering en inrichting

Bomen met essentaksterfte en iepenziekte dienen met stobbe en al verwijderd te worden om verdere verspreiding te beperken. Het materiaal dient te worden afgevoerd en kan om deze reden niet worden hergebruikt in de vorm van bijvoorbeeld takkenrillen. Vervolgens die de groeiplaats minimaal een jaar met rust gelaten te worden zodat eventuele restanten afsterven. Een andere wijze van uitvoering en inrichting, anders dan beschreven in paragraaf 2.2, is niet mogelijk.

Periode

De werkzaamheden worden in september / oktober 2024 uitgevoerd. Dit is buiten de kwetsbare periode van ruige dwergvleermuis en (ruim) buiten het broedseizoen van ransuil en buizerd. Daarnaast wordt hiermee voldaan aan de gestelde gewenningsperiode van zes maanden, uitgaande dat de in 5.3.3, 5.4.3 en 5.5.3 beschreven maatregelen uiterlijk februari 2024 wordt uitgevoerd.

Maatregelen

Mitigerende en compenserende maatregelen staan beschreven in de paragrafen 5.3.3, 5.4.3 en 5.5.3.

7 Conclusie

In Tabel 7.1 is aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (kunnen) worden overtreden als gevolg van het voornemen en waarvoor ontheffing dient te worden aangevraagd. Voor de volledigheid zijn tevens de overige soort(groep)en waarvoor maatregelen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, opgenomen. Voor de te nemen maatregelen om overtreding te voorkomen wordt verwezen naar Hoofdstuk 5.

Tabel 7.1 Overtreding van de verbodsbepalingen door project rooiwerkzaamheden Lelystad Airport zonder en met mitigatie + gevolgen voor al dan niet noodzakelijk zijn ontheffingsaanvraag.

Soortgroep- of naam	Relevante verbodsbepalingen	Overtreding verbodsbepaling <u>zonder</u> mitigerende maatregelen	Overtreding verbodsbepaling <u>met</u> mitigerende maatregelen	Ontheffingsaanvraag
Marterachtigen	Artikel 3.10, lid 1a: doden van individuen	Nee	Nee	Nee
	Artikel 3.10, lid 15: vernielen verblijfplaats	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Artikel 3.5, lid 1: doden van individuen	Mogelijk	Nee	Nee
	Artikel 3.5, lid 2: opzettelijke verstoring	Ja	Ja	Ja
	Artikel 3.5, lid 4: vernieling verblijfplaatsen	Ja	Ja	Ja
Ransuil	Artikel 3.1, lid 1: doden van individuen	Mogelijk	Nee	Nee
	Artikel 3.1, lid 2: vernieling verblijfplaatsen	Ja	Ja	Ja
	Artikel 3.1, lid 4 en 5: opzettelijke verstoring	Ja	Ja	Ja
Buizerd	Artikel 3.1, lid 1: doden van individuen	Mogelijk	Nee	Nee
	Artikel 3.1, lid 2: vernieling verblijfplaatsen	Ja	Ja	Ja
	Artikel 3.1, lid 4 en 5: opzettelijke verstoring	Ja	Ja	Ja

Literatuur

- █ 2022. Inspectierapportage. Boomveiligheidscontrole en onderhoudsadvies bomen en gesloten beplantingen Lelystad Airport. Concept versie 0.1, 2 december 2022.
- BIJ12, 2017a. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017b. Kennisdocument Buizerd *Buteo buteo*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- █ 2023. Notitie QS Beheer bomen en beplanting Lelystad Airport. Notitie met kenmerk 23-0114/22.01068/EdwBo.
- NDFF 2023. Nationale Databank Flora en Fauna Uitvoerportaal: <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul> (geraadpleegd d.d. 01-06-2023).
- Vleermuisprotocol 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl

Bijlage I Toetsingskader beschermde soorten Wet natuurbescherming

Algemeen

De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. De wet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, van soorten planten en dieren en van houtopstanden. De bescherming van plant- en diersoorten is geregeld in 'Hoofdstuk 3 Soorten' van de Wnb. De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, beschermd of niet. Daarnaast voorziet de wet in strikte verboden die gelden voor beschermde soorten. Daarbij gaat de wet uit van het 'nee-tenzij' principe: schadelijke handelingen zijn verboden, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. De provincies zijn in principe bevoegd gezag voor de soortenbescherming van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Deze bijlage beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming voor zover relevant voor voorliggend onderzoek. De informatie in deze bijlage is deels ontleend aan de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Zorgplicht

De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, ongeacht of ze beschermd zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen, beheer- en onderhoudswerk en evenementen zich daaraan voorafgaand op de hoogte (laten) stellen van de aanwezige natuurwaarden en de mogelijke effecten van hun voorgenomen handelingen op deze waarden. Bij de uitvoering van die handelingen moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan gemaakt worden.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

De Wnb onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen (tabel 1.1). Verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij hiervoor een vrijstelling (een uitzondering op een wettelijk verbod) of ontheffing is verleend. De interpretatie van verbodsbepalingen verschilt per bevoegd gezag.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in het wild levende vogels van soorten als genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime andere soorten

Soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Bij de bescherming van vogels maken provincies en Rijk onderscheid tussen soorten met jaarrond beschermde nesten en soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken. Nesten van andere soorten mogen weggehaald worden indien het nest op dat moment aantoonbaar niet in gebruik is als broedlocatie. Het seizoen is hierbij niet relevant, wat er toe doet is of het nest in gebruik is voor het broeden. De lijsten met soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen verschillen per bevoegd gezag.

Tabel 1 *Overzicht verbodsbepalingen beschermde soorten per beschermingsregime Wet Natuurbescherming (Bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).*

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Afwijken van verbodsbepalingen

Vrijstelling

Voor een aantal beschermde soorten en handelingen gelden vrijstellingen en is daarom geen ontheffing nodig. Vrijstellingen zijn onder andere verleend in de vorm van provinciale verordeningen en bij ministeriële regeling. In de verordening of regeling staat aangegeven voor welke verbodsbepalingen, voor welke handelingen en voor welke soorten de vrijstelling geldt. Er geldt bijvoorbeeld een vrijstelling voor een aantal algemeen voorkomende soorten amfibieën en zoogdieren bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en beheer en onderhoud van gebieden.

Daarnaast gelden er vrijstellingen voor handelingen die *aantoonbaar* worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijgesteld zijn ook handelingen die onderdeel zijn van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programma in het kader van een programmatische aanpak, als bij de totstandkoming van het beheerplan of het programma de desbetreffende handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Ontheffing

Voor handelingen is een ontheffing van de Wnb nodig als:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, ministeriële regeling, gedragscode, beheerplan Natura 2000 of programmatische aanpak.

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep (andere locatie, andere werkwijze, andere planning).
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang. De belangen verschillen per beschermingsregime. Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen, bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid. Voor de soorten van het Beschermingsregime andere soorten gelden de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen, waaronder ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.